

SUHANO

YAKOBUS

Kaatono Wamba

Yakobus buhino suha aini suano rasulu Yakobus kakuta'ano Yohanes, tamaka kiha-kiha Yakobus bhahitieno Ompu Yesus (Mat 13:55; Gal 1:19). Yakobus ini seemie neangkando umati marasaeano tiende-ende'ano we Yerusalem (Tul 21:18; Gal 2:9). Suhano Yakobus ini dopakatue so miendo Yahudi ompulu haa sampu'ano meateno we koliwuno (1:1), tamaka nentaleamo putae wambano suha ini so kosasawindo mie marasaeano ne Kristus, suano kaowu miendo Yahudi.

Weo suhano ini Yakobus nofofohato'ao sabhaha katangahi pokai'ano bhe sifati bhe podiundo mie marasaeano ne Kristus: kakae bhe khangkaea, kasoba bhe kawudhu, kamihino lalo, kaparasaea bhe habu, dhosano lelando manusia, kapande, potaga-tagali'a, kalangkeno diu bhe kafekapandano wuto, pofa'fo'ala, kakosabaha weo kakadee-dee, femata bhe sambahea.

Kafoina'u mpuuno putae weo dadindo miendo sarani, kaparasaea tabeano napoangkafi bhe nehabundo. "O kaparasaea, ane miina naseowa'a bhe habu, ingka nomatemo" (2:26).

Kalengkano suha

1:1

1 Salam mai'ao ne idi, Yakobus, palima-limano Lahata'ala bhe Ompu Yesus Kristus. Suha aini apakatue so miendo Yahudi ompulu haa sampu'ano meateno we koliwuno.

Kaparasaea bhe fekihi metaa

1:2-8

²Bhahitie'iku, ane metompalo'i'omu sabhaha kasabha bhe kasoba, takonamoomu dua kodawua'omu. ³Kapa'amo pande'aaneomu, ane sadaa-daa kaparasaeamiu weo kasabha na'a, ingka losanomo kakosabaha potaamiomu. ⁴Dhaganie mpuu kakosabaha potaamiomu itu neanomo sadhulu kamatangka, sampe nasumangkamo kamie metaamiu, paemo konimokae'omua.

⁵Ane ne olotamiu nandoo bhe metompaloino kasabha maka miina naewoha dhala, naetaa naesalo ne Lahata'ala maka tetewei nama'ane fekihi moinda, kapa'amo kawa'aono Lahata'ala nowa'anda kosasawindo manusia, nomai'ao ne kataano lalono bhe miina nafafo'ala. ⁶Kamesalono tabeano namoampee weo kaparasaea mpuu-mpuu, koise nopoibhahaa. Kapa'amo mie poibhahano lalo tanopototomo bhe kaewono te'i, nofodo-fodolie kawe. ⁷Mie pedando na'a koemo nefehoo-hooa nakoni'awa mai'ao ne Ompu, ⁸mba'ino-mo nokoha'a-ha'a totono lalono, miina natumohopo dadino.

Kakae bhe kahangkaea

1:9-11

⁹Bhahitie'i ndidikino dumadino weo kakae, naetaa dao'ia kapa'amo weo pomatano Lahata'ala nelangke kaengkoha'ando. ¹⁰Pedamo dua mie humangkaeano naetaa dao'ia, kapa'amo weo pomatano Lahata'ala nepanda kaengkoha'ando. Mie hangkaea naosali nada kambeano kamba-kamba. ¹¹Nofoni oleo bhe nosodo kaowu tilangan, kamba-kamba noleleumo, kambeano notantamo, kakesano nosalimo. Nadamo aitu mie hangkaea, naosali ne wunta-wuntano sabhaha kagiuno.

Kasoba bhe kawudhu

1:12-18

¹²Nokodawua mpuu mie potaamino weo kasoba bhe kawudhu, kapa'amo ane namooli ka'udhino nae'awa kawa'ao nefontaa-ntaa so fotalono, ma'anano dadi suhue dhamani toka nedhandi'aono Lahata'ala ne mie moasiane. ¹³Ane seemie nae'awa kawudhu koe nopugau, "Kawudhu aini nomai'ao ne Lahata'ala." Kapa'amo Lahata'ala miina natiwudhu ne modai'ano bhe miina dua nafowudhua. ¹⁴Tamaka manusia nowudhue kapoindalono wutono seemie-seemie, nohelae bhe nogantue kapoindalo modaino. ¹⁵Ane kapoindalo modai na'a doangkafie, losanomo o dhosa, maka o dhosa nobhala kaowu neowa mate.

¹⁶Bhahitie'iku timoasi'aono, koise tibhohe-bhohe'iomua. ¹⁷Sabhaha kawa'ao metaa bhe kadawu sumangka nomai'ao te surugaa, nofosampue Amantoomu mokonandoono sabhaha kantalea te lani. Anoamo Lahata'ala tapa tibhaliino, tapa dua meowano ondula mohohondono mebhali-bhaliino. ¹⁸Noangkafi kapoindalono Wutono, Lahata'ala nofowa'ao dadi bu'ou dembaliomu ana'ino, hampano

[dofetingke bhe doparasaea'omu] bhoasaono kabanara. Patudhuno neanomo daembaliomu titiisa ne olotando sabhaha nefokonandoo-no Lahata'ala.

Metingkeno tawa dhumalangino bhoasaono Ompu

1:19-27

¹⁹Bhahitie'iku timoasi'aono, tandai'eomu: seemie-seemie tabeano naehimba nafofetingke, tamaka koise nopikipugaua, koise dua nopiki'amahaa. ²⁰Kapa'amo mie umamahano miina nahumabu metaa peda nepoindalono Lahata'ala. ²¹Dadi'anomo ohoe'omu toha podiu mohaku bhe sabhaha kanea modai. Fekamalu lalomiu bhe tahimae'omu bhoasaono Lahata'ala toka netisa weo totono lalomiu, kapa'amo bhoasao aitu nokokuasa namosalamatikoomu.

²²Hintimiu tabeano dhumalangie'omu bhoasaono Lahata'ala, koise tafetingkeomu kaowu. Kapa'amo ane ta'ometingkee'omu kaowu, ingka bhohe-bhohe'imoomu wutomiu. ²³Mie metingkeno bhoasaono Lahata'ala tamaka miina nadhumalangiea, ingka nopototo bhe mie umondo-ondono ulano weo paeasa. ²⁴Gaha'a pada nofotinda-tindae, sanogampi nolimpu'aanemo dua katuno ulano na'a. ²⁵Dadi'anomo tabeano damotinda-tindae, da'umondofaane bhe dadhumalangie mpuu kafoina'uno Lahata'ala. Kapa'amo pahintano Lahata'ala na'a nosangka bhe nokokuasa nofobebasi manusia [mai'ao ne dhosa]. Dadi'anomo koise ta'ometingke kaowu bhoasano Lahata'ala maka molimpu'aane. Kapa'amo mie dhumalangino bhoasaono nabarakatie Lahata'ala ne sabhaha nehabuno.

²⁶Ane seemie noabhi wutono noko'agama tamaka miina namooli nofewanaki lelano, ingka nobhohe-bhohe'imo wutono, agamano miina nakofahalaa. ²⁷Ane dopoindalo dembali mie ko'agama mongkilo bhe kumampuu-mpuuno ne pomatano Lahata'ala Amantoomu tabeano daehabu peda aini: dae'ondofao ana'i mo'elu bhe bhihinanda mosabhano, bhe dodhagani wutondo koe sampe nofotaihi kadaino dhunia ini.

Koise depo'ala-ala'ao mie

2:1-13

2 Bhahitie'iku, peda mie marasaeano ne Yesus Kristus, Ompu-ntoomu kumalabhiano, weo dhalangi'ano kaparasaeamiu koise mepo'ala-ala'ao'omu mie. ²Ibahano bhe mie hangkaea nesingkahe bulawa bhe nepake mokesa'ano nomai se hompu'amiu, kaowu

nomai dua mie mokae nepake mohaku'ano. ³Gaha'a hintimiu ta'omosibhalaomu mie hangkaea na'a, ambamiu, “Mengkoha kaita ne kaengkoha'a mokesano ini!” maka ne mie mokae na'a ta'opugau'omu, “Tameehe-ehemo ne itu!” tawa, “Mengkoha we ale kafinda'aku ini!” ⁴Ane habuomu peda ana'a, ingka ma'anano po'ala-alaandamoomu mie, ingka dhiwakidaomu mie bhaimiu nomai'ao weo totono lalomiu modai'ano.

⁵Bhahitie'iku timoasi'aono, fetingke kanau'omu! Mie mokae ne pomatano dhunia ingka nofepilida Lahata'ala, dembali mie hangkaea weo kaparasaeando. Andoamo dua so kohaku'aono metahimano kadawu weo Kafopahinta'ano Lahata'ala, peda nedhandi'aono Lahata'ala ne mie moasiane. ⁶Tamaka hintimiu mefeka'aebumoomu mie mokae, gaha'aitumo ingka mie hangkaea modee-deekoomu, bulukomoomu dua ne wisendo pande bhitaha. ⁷Ingka andoamo dua mekandidikino nea mokesa (ma'anano neano Ompu Yesus) nesambili wakutuuno dokadiu saranikoomu bhe, membaliomu fehebu'a'ano Lahata'ala.

⁸Ampamo kaowu, ane dhumalangiomu pahintano Omputo tibuhino weo Kitabino Musa, “Moasianda mie bhaimu peda kaasimu ne wutomu!”, ingka habu metaamoomu.^a ⁹Tamaka ane mepo'ala-ala'ao'omu mie, ingka mehabumoomu dhosa. Weo pahintano Lahata'ala nentaleamo sepali'a kodhosaomu, hampano mekangkala'iomu pahinta. ¹⁰Kapa'amo ane dodhalangi pahintano Lahata'ala, tamaka dekangkala'i sehonda, ingka nopototomo bhe dokangkala'iemu bhahi-bhahi'ae. ¹¹Kapa'amo kobhoasaono, “Koise monsule!” ingka Anoamo dua kobhoasaono, “Koise fopongko!” Dadi'anomo ane miina monsulea, tamaka fopongko, ingka membaliomu mie mekangkala'ino pahintano Lahata'ala.^b ¹²Dadi'anomo posi'ondoomu weo pugau bhe podiumiu, hampano pande'aaneomu Lahata'ala nabhitahakikoomu namangkafi tubhono fofobebasino (mai'ao ne dhosa). ¹³Weo kabhitahakino, Lahata'ala paise naobhela lalono ne mie tapa mobhelano lalo ne mie bhaino. Tamaka mobhelano lalono ne mie bhaino, pae natihukumua, o kahukumu notaloe kabhelano lalo.

^a 2:8 Im 19:18

^b 2:11 Kel 20:13-14; Ul 5:17-18

Kaparasaea bhe habu

2:14-26

¹⁴Bhahitie'iku, o ae fahalaano seemie napugau, “Idi ini mie marasaeano,” gaha'aitumo miina nadhumalangie weo habuno? Nasumalamatiane bhahaa kaparasaea medando na'a? ¹⁵Ibahano bhahitiemiu mo'ane tawa hobhine miina nakopakea bhe nokae oti nehumaano se'o-se'oleo. ¹⁶Gaha'aitu seemie ne olotamiu tanopugau ambano, “Kalamo weo kabarakatino Ompu, sio-siomo mepake metaa'ano, sio-siomo momaa ampa mowe'i”, tamaka miina nama'ane ae-aea so kafaraluuno mbadhano mie aitu, kaowu o ae fahalaano? ¹⁷Pedamo dua ana'a o kaparasaea, ane pae damotiwohae weo habunto, ingka miina nakofahalaa'a. Naembali dakumonae nomatemo kaparasaea ana'a.

¹⁸Tamaka bheanea nandoo dua mugauno, “Seemie nopasande ne kaparasaeano, seemie nopasande ne habuno.” Mie aitu atumobhoosie, “Soba fotiwoha kanau kaparasaeando mie tapa seowa'ano bhe habundo. Ingka miina nandumandoo. Tamaka o idi amotiwohaangko habu metaaku tandano kaparasaeaku.” ¹⁹Ingka parasaea'omu Lahata'ala Kaseemie-mie'ano. Nokesa itua. Tamaka rohi modaino doparasaea dua ana'a sampe noguguda kate'indo.

²⁰Ingka mobhoheomu gaha'a! Gaomiu bhahaa ama'angkoomu bukutii putae kaparasaea tapa seowa'ano bhe habu ingka nosiasia? ²¹Ondoomu awuantoomu Abraham. Ingka hampanomo habuno notahima metaa'emo Lahata'ala wakutuuno nofoampe anano te wawono medha kontu so kapopanga ne Lahata'ala.^a ²²Ne ini nentaleamo putae kaparasaeano seowa'a bhe habuno; hampano habuno kaparasaeano nosangkamo. ²³Pedamo na'a noko'ulamo bhoasao tibuhino weo Kitabi, “Abraham noparasaea ne Lahata'ala, maka hampano kaparasaeano na'a Lahata'ala notahimae peda seemie banara.” Katikona'anomo dua “Sabhangkano Lahata'ala.”^b ²⁴Dadi'anomo nentaleamo sepali'a putae seemie notahima metaa'e Lahata'ala hampano habuno, suano kaowu ta'o kaparasaeano.

²⁵Ondo kaitaomu dua Rahab, o karambole maitu, notahima metaa'e Lahata'ala hampano habuno. Ingka nofotiampe mata-matano

^a 2:21 Kej 22:1-14

^b 2:23 Kej 15:6; 2Taw 20:7; Yes 41:8

tantara Israel te lambuno, maka notulumida dofilei doangka we kaangka'a sigao'ano.^a

²⁶Ane o mbadha miinamo nakoinawa, ingka nomatemo. Pedamo dua aitu o kaparasaea, ane miina naseowa'a bhe habu, ingka nomatemo.

O dhosano lelando manusia

3:1-12

3 Bhahitie'iku, koise dobhahia kopatudhuno membalino guru-no agama. Ingka pande'aaneomu, nahumato nafobhitahaki Lahata'ala, tubho nepake so intaodiomu membalino guru, nalumiue kabhieno bhe tubho nepake so mie sigao'ano. ²Kosasawintoomu ini nentela dehabu sabhaha ka'ala. Mie tapa umalano pugau ingka nosangkamo dadino, nopoolie dua nofewanaki mbadhano. ³O nunsuno adhaha dofokanaane kasama, neanomo adhaha aitu tanoangka-angkamo kapoindalonto, sampe kose'ulu'ae dopoolie dofewanakie. ⁴Daesandahaomu dua ne kapala, nase'ae maka kabhalano bhe ka'osano kawea busoha'iane, ingka nofewanakie setibha uli mohobu, tanoangka-angka kapoindalono mintahano uli. ⁵Pedamo dua na'a o lelando manusia, mahinggamo sehonda katokano mbadha mohohobuno, tamaka dopakee so dosangke-sangke'ao wuto dopuga-pugau'ao sabhaha diu bhalano.

Tadua da'umondoomu o efi, mahingga nase'ae kahohobuno nembali nefekamena kamontu'a bhalano. ⁶O lelantoomu nopototo bhe efi. Ne olotando sabhaha katokano mbadhantoomu, o lela mbalimo kamai'ao'ano kuasa modai, sampe kadaino na'a nokabhinti dadinto. Pugaunto nembali nodai-dai dadinto, tapedamo efino narakaa noangka ne lela nofekamena kosekawanta'ae dadinto. ⁷Sabhaha kadadi mogila, ka'uhi lumola, ka'uhi sumola bhe kadadi we te'i nembali dofekanea'e bhe padamo dofekaneada manusia. ⁸Tamaka o lelando manusia miina sepali'a natifekanea'a. O lela maitu nodai sepali'a, miina natifewanakia bhe neowa hasu kamate'a. ⁹O lelantoomu nembali dopakee dopudhiane Lahata'ala Amantoomu, tamaka nembali dua dopakee debhatata'iane manusia nefokonandoono Lahata'ala nosekatu bhe Wutono.^b ¹⁰No-mai'ao ne lela setangke nolimba wambano kapudhi bhe wambano bhatata. Bhahitie'iku, sakotu'u'ano paise nada na'aa. ¹¹Bhahaa

^a 2:25 Yos 2:1-21

^b 3:9 Kej 1:26

nonandoo matano oe nefolimba oe motembe bhe oe mokaha sefolimba'a? ¹²Bhahitie'iku, nonandoo bhahaa pu'uno woha'a no-kobhake'ao bhakeno ai? Nandoo bhahaa pu'uno angguru noko-bhake'ao bhakeno woha'a?^a Pedamo dua ne matano oe mokaha pae bhe kapoolia nalumimba oe motembe.

O fekihi metaa mai'aono te wawo

3:13-18

¹³Ane ne olotamiu itu nandoo kofekihi metaano bhe koka-pandeno, tabeano namotiwohae ne podiu metaa weo dadino, bhe naomalu lalono, noposahataa bhe fekihi kotimbangino. ¹⁴Tamaka ane nakondua lalomiu ne mie bhaimu bhe sadhia ondofao kaowu kafaraluuno wutomiu, koise sangke-sangke wutomiu putae kotimbangiomu, kapa'amo ane nada aitu ingka bhansuleemoomu kabanarano Lahata'ala. ¹⁵Kakotimbangi pedando na'a suano mai'aono te surugaa, tamaka nomai'ao ne dhunia, ne nafusuundo manusia, bhe ne seetani. ¹⁶Kapa'amo ne amai kanandoo'ano pokondu-kondua'ao lalo bhe kafosibhalano wuto, ne itumo dua kanandoo'ano kahunggano liwu bhe sabhaha habu modai. ¹⁷Tamaka o mie me'awano kakotimbangi mai'aono te wawo nomoinda totono lalono, noasiane pometaa, nomalu lalono bhe neangka. Anoa nobhela lalono ne mie bhaino, sadhia nehabu metaa'ano, ane bhe posala ma'anano miina nae'awi seweta, miina dua namehaa'ula. ¹⁸Daanumo o kataa bhe kabanara ingka hasilino pometaa'a, tapedamo bhakeno kantisa tumumbuno mai'ao ne wine ne'ewindo mie meowano pometaa.

Posabhangka'a bhe dhunia

4:1-10

4 Nomai'ao ne amai bhahaa powengke-wengke'a bhe potaga-tagali'amiu itu? Ingka nomai'ao ne kapoindalono mbadha pogiha'ano kansuhu weo totono lalomiu. ²Bhe nepoindalomiu tamaka miina umawae'omu, kafopongko'amiumo. Nokondua lalomiu tamaka miina humat�e'omu nepatudhukimiu, maka potagaliomu bhe pogihaomu. Miina sepali'a koni'awaomu mba'inomo miina mesaloomu ne Lahata'ala. ³Bheanea sambahea'omu dua,

^a 3:12 Pu'uno woha'a, sakotu'uno: *pu'uno ara*. Bhakeno ai, sakotu'uno: *bhakeno zaitun*.

tamaka miina koni'awaomu hampano no'ala patudhuno sambahemiu. Kamesalomiu so kaowu kaetaa'ano namisimiu wutomiu. ⁴Hintimiu mie kumangkala'ino podhandimiu bhe Lahata'ala. Miina mande'aaneomua bhahaa putae ane posabhangkaomu bhe dhunia modai, ingka membalimoomu kaewano Lahata'ala? Dadi'anomo ane dopoindalo doposabhangka bhe dhunia modai, dohabumo wutondo mbali kaewano Lahata'ala. ⁵Koise fekihiomu miina nakotingkua wambano Kitabi aini, "O rohi neteino Lahata'ala weo totono lalontoomu gaono mpuu so fehebua'ano."^a ⁶Ampamo kaowu rahamatino Lahata'ala ne intaodiomu nofofoliu. Kapa'amo notibuhi dua weo Kitabi,

"Lahata'ala no'ontomi patudhundo mie melangkeno diu,
tamaka nofotiwohaanda rahamatino ne mie
mekapandano wutono."^b

⁷Dadi'anomo tuhuomu ne Lahata'ala, ewangie'omu Kafeopmu'ando seetani maka tetewei namilei. ⁸Fekama'o wutomiu ne Lahata'ala, maka Anoa nama'otikoomu dua. Hintimiu mie kodhosa, fekangkilo dadimiu. Hintimiu koha'ano totono lalo, fekamoinda totono lalomiu. ⁹Sosoane mpuu kadaino diumiu, mopea'ane bhe mekangko'aeane. Futaamiu naetaa lumoliane ka'ae, ka'iamiu naetaa lumoliane kaguguhu. ¹⁰Fekapanda wutomu ne wiseno Ompu maka namekalangkeko.

Koise fobhitahaki

4:11-12

¹¹Bhahitie'iku, koise po'umbu-umbuomua. La'ae mo'alano tawa bhithakino bhahitieno, ingka nofo'ala bhe nobhitahaki pahintano Lahata'ala. Maka ane fo'alaomu pahintano Lahata'ala, ma'ana-no miina mangkafie'omu tamaka abhiomu wutomiu te wawono pahintano Lahata'ala, tapeda seemie fobhitahakino. ¹²Gaha'aitu ampamo seemie mehabuno pahinta bhe bhithakino manusia, Anoamo kokuasano nafosalamati bhe nafobinasa. Dadi'anomo la'ae gaha'a hintu itu, sampe mokado bhithahaki bhahitiemu?

^a 4:5 Nembali dua doma'anakie peda aini: "O rohi neteino Lahata'ala weo totono lalontoomu notolau kapoindalono."

^b 4:6 Ams 3:34

Koise molimpu'ao Ompu weo kanawagamu

4:13-17

¹³Aitu fetingke kanau'omu toha! Ambamiu, “Oleo itu tawa naewine takumala we kota awatu, taete we watu naseta'u bhe tapodaga maka takolaba.” ¹⁴Bhahaa pande'aanemoomu o ae so kumadhadhia'ano naewine? Peda amai bhahaa dadimiu itu? Ingka o dadimiu tapedamo pakahawu, notiwoha kaowu sebantaha maka nomiinae. ¹⁵Sakotu'u'ano tabeano pugau'omu nada aini, “Ane napoangkafi bhe kapoindalono Ompu, tadamadi bhe taehabu aini tawa aitu.” ¹⁶Tamaka aitu hintimiu sangke-sangke wutomiu feka-langke diumiu. Diu pedando aitu sanea ka'ala. ¹⁷Dadi'anomo ane seemie nopande'aanemo habu metaa so nehabuno, tamaka miina nadhumalangiea, ingka nokodhosamo.

Katangahi so mie hangkaea

5:1-6

5 Fetingke kanau'omu hintimiu hangkaea! Mo'ae bhe meka-ngko'ae'omu kapa'amo o kakadee-dee so netompaloimiu. ²Kahangkaeamiu naotembumo, pakeamiu naomaa'emo faa. ³Bulawa bhe salakamiu nakohasemo. Haseno somo sakusii mobhieangko bhe so momaano mbadhamu nada efi. Kapa'amo hintimiu mesoloomu kahangkaea ne pandano dhamani ini. ⁴Fetingkeomu itu fedeendo mie kumahadhaano te kaampomiu; kafedee'ando ingka miina ma'andaomu ponambodo. Katondalando mie mehompuangkoomu pehapi na'a nofetingkeemo dua Ompu Kokuasano ne alamu bhalano ini. ⁵Weo kahangkaeamiu dadi pontalabhi-labhio-mu, sabhaha kataano namisi awaemoomu, kao-kaomo fekahombumo wutomiu so oleo katisumbele'amiu. ⁶Padamo hukumuumu mie tapa koka'ala bhahamo pongkodaomu, maka miina damewangikoomua.

Dakosabaha weo kakadee-dee

5:7-11

⁷Dadi'anomo bhahitie'iku, kosabahaomu ampa oleo kahato'ano Ompu. Mesandahaomu ne mie mekaampono, kabhalano sabahando doantagi pehapi koharagaa mai'aono ne wite. Dosabaha kansuhu doantagi useno bhaha bhe useno timbu. ⁸Hintimiu tabeano kosabahaomu dua bhe mekatangkaomu lalomiu, kapa'amo

oleo kahato'ano Ompu noma'omo. ⁹Bhahitie'iku, koise kamuntu-muntuomu bhe pofe'a-fe'alaomu keana me'awaomu kahukumu. Tandai'eomu, Fobhitahakino neeche-ehemo ne wobhano fointo. ¹⁰Bhahitie'iku, angkafiomu sandahano ana-anabii madano kosuahano weo neano Ompu. Andoa dokosabaha mpuu weo kakadee-deendo. ¹¹Andoa maitu ingka doabhidaomu dokodawua, kapa'amo dokampuu-mpuu dopotaami. Ingka fetingkeemoomu potaamino anabii Ayub. Pande'aaneomu dua panda-pandano ne'awa ae mai'ao ne Ompu. Kanandoo'ano peda aini hampano Ompu nofoliu kamoasi'aono bhe kabhelano lalono ne manusia.^a

O femata, bhe sambahea so mie mosaki

5:12-20

¹²Bhahitie'iku, fofoliu'ano kafaraluu, koise podhandi sampe femataomu mesambiliomu lani tawa o wite tawa mesambiliomu o ae maka dua. Dadi'anomo ane patudhumu uumbe, tafoko'uumbemo; ane patudhumu paise, tafokopaisemo, keana me'awaomu kahukumu.

¹³Ane we olotamiu nandoo bhe mosabhano naetaa nasumbahea. Ane nandoo bhe mo'iano, naetaa naelagu namudhi Lahata'ala. ¹⁴Ane ne olotamiu bhe mosakino, naetaa naebhasi kamungkula'i neangkando umati dasumambahea'ane bhe dabheluane mina weo neano Ompu. ¹⁵Sambahea mai'aono ne kaparasaea motangka nameka'osa mie mosaki aitu, maka Ompu namowanue. Ane bhe dhosano, nati'amponimo dua. ¹⁶Dadi'ano mo lengkaomu totono lalomiu mangaku'ao ka'alamiu seemieno bhe seemieno bhe posamba-sambahea'ao'omu so totomata'ao'omu. Kapa'amo sambaheando mie banara nobhala mpuu kuasano. ¹⁷Anabii Elia ingka o manusia melaa dua, tanopototomo bhe intaodiomu. Hampano kakampuu-mpuuno nosambahea so pae nako'use'ao, gaha'a daanumo miina sepali'a nako'use ampa tolu ta'u nomo wula.^b ¹⁸Pada ana'a nosambaheamo dua maka o lani nofosampu useno bhe wite nokohasilimo toha.^c

^a 5:11 Ayub 1:21-22, 2:10, 42:7-17

^b 5:17 1Raj 17:1, 18:1

^c 5:18 1Raj 18:42-45

¹⁹Bhahitie'iku, ane nandoo ne olotamiu itu mekapingkano mai'ao ne kaangka'ano kabanara, gaha'a nandoo seemie nopoolie nofosulie ne metaa'ano, ingka nokesa sepali'a. ²⁰Tandai'eomu wamba aini: mie moolino mosulino mie kodhosa ne metaa'ano, mie aitu namosalamatimo alusuno mie kodhosa na'a mai'ao ne mate, bhe nabhahi dhosa ti'amponi'ano.